

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

8 november 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de resolutie ondersteuningscentra ouderverenigingen, inzonderheid wat de subsidiëring van de projectwerking betreft

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bescherming van kinderen bij het disfunctioneren van leerkrachten omwille van medische problemen

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan verpleegkundigen

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het succes van de ICT-opleidingen

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over ten dienste stellen van wetenschappelijk academisch onderzoek aan de bevolking door middel van wetenschapswinkels

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Bologna-verklaring in het Vlaams Hoger Onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams Minister van Onderwijs en Vorming, over de vervoersonkosten van leerkrachten voor het schooljaar 1998-1999

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Aers tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitspraak van de heer Karel De Gucht dat de leerkrachten met de afschaffing van het kijk- en luistergeld ook een loonsverhoging krijgen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Woensdag 8 november 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Van Nieuwerkerke

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.25 uur.*

Interpellatie van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de resolutie ondersteuningscentra ouderverenigingen, inzonderheid wat de subsidiëring van de projectwerking betreft

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opvolging van de resolutie ondersteuningscentra ouderverenigingen, inzonderheid wat de subsidiëring van de projectwerking betreft.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u zult zich ongetwijfeld allemaal herinneren dat we net voor het zomerreces een resolutie hebben goedgekeurd over de ouderverenigingen. De resolutie werd unaniem goedgekeurd.

De aanbevelingen zijn dan ook niet de minste. Ze zijn van enorm groot belang voor de koepels van de ouderverenigingen. Wij allemaal, en ook de voorzitters van de Vlaamse politieke partijen, hebben van de koepels een brief gekregen waarin we werden bedankt voor ons werk. Ze schreven : 'Uw aanbevelingen zijn voor de ouderkoepels van levensbelang. Het georganiseerd ouderverenigingswerk over de netten heen in Vlaanderen rekt op u'.

Ik wil u nog eens kort herinneren aan de aanbevelingen. We beslisten dat het voor de projectfinanciering nodig was dat ouderverenigingen vóór de aanvang van het schooljaar zouden worden inge-

licht over de al dan niet erkende projecten. Dit jaar was er op dat vlak reeds een behoorlijke verbetering tegenover de voorbije jaren, maar het kan nog beter. Vroeger kregen de verenigingen pas in januari te horen of een project was goedgekeurd of niet. Dit jaar waren ze in september al op de hoogte van de beslissingen. Dat is nog een tikkeltje te laat. Het moet mogelijk zijn om de verenigingen nog sneller in te lichten, want de projectvoorstellen worden al in mei ingediend.

Daarnaast vragen we in de resolutie dat eenduidige criteria worden gehanteerd voor de erkenning en beoordeling van de ingediende projecten. We vragen ook de mogelijkheid tot garantie en erkenning van meerjarenprojecten, en we stellen dat moet worden voorzien in een voldoende groot subsidiebedrag, dat daarenboven ook effectief wordt toegekend. Als ik zie welke projectfinanciering dit jaar wordt toegekend, dan meen ik dat de aanbevelingen uit de resolutie niet volledig worden gevolgd. Uit de subsidiëringsbedragen voor de projectwerking in het lopende schooljaar blijkt immers dat het budget helemaal niet volledig werd benut. Bovendien blijkt dat de selectiecommissie die een oordeel moet vellen over de ingediende projecten tot merkwaardig te noemen resultaten komt. De bedragen die aan de verschillende koepelorganisaties voor ouderverenigingen worden toegekend, lopen immers opvallend uiteen.

In de schriftelijke versie van deze interpellatie heb ik een tabelletje opgenomen. Ik zal de gegevens niet allemaal voorlezen, maar ik wil u toch wijzen op de totalen. KOOGO, de koepelorganisatie voor ouderverenigingen in het gemeentelijk en het provinciaal onderwijs, vroeg subsidies voor projecten ten belope van 6,7 miljoen frank. Ze krijgen 4,9 miljoen frank. Eén project van de zes ingediende, met name 'computeren voor ouders', werd niet goedgekeurd. ROGO, de koepelorganisatie voor het gemeenschapsonderwijs, vroeg voor 2,4 miljoen frank projectfinanciering en ontvangt 1,4 miljoen

Vanleenhove

frank. De drie projecten die de organisatie heeft ingediend, werden alle drie goedgekeurd. De VCOV diende vijf projecten in voor een totaal bedrag van bijna 2,7 miljoen frank. Daarvan werden er twee goedgekeurd, waarvoor iets meer dan 607.875 frank werd uitgetrokken.

Steiner diende één project in voor een bedrag van 528.188 frank. Dit project werd goedgekeurd en kreeg 431.438 frank toegekend.

Ik moet hier wel aan toevoegen dat de VCOV ook een project indiende bij de minister van Mobiliteit. Minister Stevaert had de door de VCOV gevraagde 2 miljoen frank toegezegd, maar later werd dit bedrag door de regering tot 1,6 miljoen frank teruggeschroefd. Ondanks deze uiteindelijke stijging voor de VCOV, blijf ik de uiteenlopende verhoudingen tussen de verschillende koepelorganisaties bijzonder merkwaardig vinden en wens ik de minister de volgende vragen te stellen.

Zijn de door mij aangehaalde cijfers correct? De gevraagde bedragen werden mij door de koepelorganisaties verstrekt, de toegekende door het departement zelf. Zo ja, waarom werd dan geen rekening gehouden met de door het parlement goedgekeurde resolutie? En hoe verklaart u dan de grote verschillen in subsidiëring tussen de diverse organisaties?

We hebben reeds onze zorg geuit over het feit dat de selectiecommissie die moet oordelen over de projectfinanciering voor ouderverenigingen, dezelfde selectiecommissie is als degene die moet oordelen over de nascholingsprojecten voor leerkrachten. Dit is vreemd, vermits het projecten betreft voor twee totaal verschillende doelgroepen. Ouders worden immers op een totaal andere manier dan leerkrachten aangepakt.

Men mag dan ook niet voor beide projecttypes dezelfde criteria hanteren. Ik wens dan ook te vernemen op basis van welke criteria bepaalde projecten van ouderverenigingen niet goedgekeurd werden. Heeft de selectiecommissie nog andere criteria gehanteerd dan de criteria die vastliggen in het besluit van de Vlaamse regering van 20 juni 1996? Op het terrein wordt immers op de niet-goedkeuring van bepaalde projecten met verbazing gereageerd, omdat de indieners van oordeel zijn dat ze wel degelijk beantwoorden aan de criteria die in dat besluit van de Vlaamse regering werden vastgelegd.

Gelet op die toch vreemde uiteenlopende verhoudingen hoop ik dat de minister wat licht zal brengen in dit voor mij toch duistere dossier.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de eerste vraag betreft de juistheid van het overzicht dat u mij bezorgde en dat ook aan de collega's werd overgemaakt. Het lijkt me aangewezen om ten aanzien van de aanwezigen een aantal zaken met betrekking tot dit overzicht en de procedure die gehanteerd wordt bij de goedkeuring van de projecten te verduidelijken om – naar ik hoop – de bestaande misverstanden uit de wereld te helpen.

Na indiening van de projectaanvragen komt er een beoordelingscommissie samen die mij advies geeft over de goedkeuring van de verschillende projectaanvragen en de bijbehorende financiering. Deze beoordelingscommissie, die niet helemaal dezelfde is als de commissie voor de beoordeling van projecten voor de nascholing van leerkrachten, is samengekomen op 26 juni 2000, dus nog voor de resolutie in deze commissie besproken werd. Zij heeft mij haar advies overgemaakt en ik heb dat advies volledig gevolgd. Vervolgens moet het begrotingsakkoord aangevraagd worden. Het advies van de Inspectie van Financiën werd reeds gegeven en is positief. Nu wachten we nog op het begrotingsakkoord. De procedure is dus nog niet voleindigd.

Om rekening te houden met de resolutie heb ik in september aan de administratie gevraagd om het advies van de commissie reeds aan de verschillende betrokken organisaties door te geven. De tabel verwijst naar het advies dat de beoordelingscommissie me bezorgde en is, in afwachting van het begrotingsakkoord, bijgevolg enkel indicatief.

Mijnheer Vanleenhove, uw tabel is niet helemaal volledig. Ook de KWB-KAV-onderwijsdienst heeft een project ingediend, en dit project kreeg eveneens een positief advies van de commissie. Er werd een project van 2.764.915 frank aangevraagd en de commissie heeft een bedrag geadviseerd van 2.118.115 frank.

Een andere opvallende zaak in uw tabel is dat u de Steinerscholen als een aparte organisatie naast de andere ondersteuningscentra en ouderkoepels plaatst. Nochtans betreft dit een project dat ingediend werd door het VCOO, het ondersteuningscentrum van de VCOV. Dit betekent dat de com-

Vanderpoorten

missie me adviseerde om drie in plaats van twee projecten van het VCOO te subsidiëren. Dit brengt het totaalbedrag voor het VCOO op 1.039.313 frank.

Wat uw tweede vraag betreft, lijkt het me noodzakelijk eerst een aantal zaken te

verduidelijken. U stelt in die vraag dat er geen rekening gehouden is met de door het parlement goedgekeurde resolutie. De situatie waar u in uw vraag en tabel naar verwijst, betreft de situatie voor het schooljaar 2000-2001. Het geld waarin in het kader van het decreet van 20 juni 1996 voor dit schooljaar voorzien is, namelijk 13 miljoen frank, betreft geld dat ingeschreven is op de begroting 2000. Aangezien de resolutie werd goedgekeurd op 5 juli 2000, was het onmogelijk daar nog rekening mee te houden. De budgetcontrole via dewelke het budget eventueel kon worden bijgestuurd, was immers reeds achter de rug.

Wat de gehanteerde criteria betreft, kan ik u het beoordelingsinstrument laten zien dat door de beoordelingscommissie wordt gebruikt om de verschillende projecten te beoordelen. Ik stel vast dat dit de operationalisering is van de zeven criteria – kwaliteit van het vooropgestelde project en de beschrijving van de vormingsactiviteiten, beleidsrelevantie, relevantie van de vormingsprojecten voor de ouders en in het bijzonder voor de sociaal-cultureel zwakkere ouders – uit het besluit in concrete vragen. Wat het criterium beleidsrelevantie betreft, werden de verschillende organisaties op voorhand via een brief op de hoogte gebracht over de concrete invulling van dit criterium.

Als u zich dus afvraagt hoe de grote verschillen in projectsubsidies tussen de diverse organisaties verklaard kunnen worden, moet ik naar deze beoordelingscriteria verwijzen. Ik lees trouwens nergens in de documenten van de beoordelingscommissie of in het decreet en het besluit dat één van de criteria de indienende instantie zou zijn. Daarnaast wens ik ook uw aandacht te vestigen op de grote verschillen in projecten en de bijbehorende aangevraagde projectsubsidies tussen deze organisaties. Omdat men enkel met die genoemde beoordelingscriteria rekening houdt, is het dus perfect mogelijk dat er op het eerste gezicht een onevenwicht aanwezig is.

Wat het advies betreft, is het zo dat de commissie op basis van deze criteria elk project een score toekent en dat op grond van het totaal beschikbare budget de verschillende vormingsprojecten – in

volgorde van hun behaalde score – door de commissie geadviseerd worden.

Voor de financiële schrappingen van de verschillende projecten zijn de verklaringen zeer divers. Als illustratie kan ik u wel enkele voorbeelden geven. Zo vroeg men via een project geld – in casu 53.360 frank – om een artikel te publiceren in het eigen tijdschrift van de oudervereniging. Men vraagt bijvoorbeeld ook huur aan voor vergader ruimten om vorming aan de ouders te kunnen geven. Voor een bepaald project is dit bijvoorbeeld 80.000 frank, hoewel men ervan kan uitgaan dat de vorming voor ouders die georganiseerd wordt door de oudervereniging, plaatsvindt op school.

Een ander voorbeeld betreft het aanvragen van de loonkost. Zo was er een aanvraag waarin men op tien plaatsen één avond vorming zou geven aan ouders, weliswaar met de nodige voorbereiding van twee avonden per geplande vormingsavond. Hiervoor vroeg men een bedrag van 362.260 frank ter dekking van de loonkosten. Een ander voorbeeld betreft de reductie van sommige projecten op basis van gegevens over het voorbije schooljaar. Als een project tijdens het afgelopen jaar slechts de helft van het totaal aangevraagde sessies kon realiseren, lijkt het me inderdaad logisch dat dit project niet op een even grootschalige wijze wordt verlengd. Dit heeft anders dan toch als gevolg dat de overheid bij de afrekening het geld moet terugverdienen. Door bij dergelijke projecten op voorhand reeds de financiën te reduceren, is het mogelijk om meer projecten te financieren en kan dit geld bijgevolg optimaler worden gebruikt. Nog een ander voorbeeld is een voorgesteld project voor het organiseren van CLB-infoavonden, iets wat eigenlijk decretaal verplicht is.

Ik denk dat het nu niet het ogenblik is om in te gaan op vragen naar concrete gegevens waarom projecten door de commissie al dan niet geadviseerd werden en op vragen over bepaalde financiële schrappingen. De volledige procedure is immers nog niet afgerond. Daarnaast denk ik ook niet dat het de bedoeling kan zijn om de beoordeling van de diverse ingediende projecten hier in het parlement te bespreken.

Zodra het begrotingsakkoord verleend is, nodig ik u allen uit om, indien u hiervoor interesse hebt, eens langs te gaan bij het departement Onderwijs. Men zal u daar de nodige technische uitleg en verduidelijkingen bezorgen. Ook de verschillende organisaties kunnen, net zoals in de vorige jaren, op het departement uitgebreide feedback krijgen over hun ingediende projecten. Ik raad hen dit ook aan.

Vanderpoorten

Dit kan er immers voor zorgen dat zij tijdens de volgende jaren bij het uitschrijven van hun projectaanvragen nog beter rekening kunnen houden met de criteria waarin het besluit voorziet.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wens ik de minister te danken voor het cijfermateriaal dat zij ons ter beschikking heeft gesteld. Graag had ik nog een kopie gekregen van de verstuurde brief met de beoordelingscriteria.

Mevrouw de minister, ik zal in ieder geval graag ingaan op uw uitnodiging om op het departement met mevrouw Vandeputte na te gaan op welke basis men projecten al dan niet heeft goedgekeurd.

Ik wens er tot slot voor te pleiten die projecten in de toekomst niet al te administratief te benaderen, maar vooral de geest ervan te bekijken. Als voorbeeld gaf u het huurgeld van lokalen aan. Toevallig heb ik in Antwerpen ooit eens een vormingsavond voor ouders meegemaakt. Dat was in een enorme zaal en die zat stampvol. Ik kan me niet indenken dat er ook maar één school is die zo'n grote zaal ter beschikking kan stellen om vormingsavonden te organiseren. In bepaalde gevallen kan het zijn dat men huurgeld moet vragen. Als men dit administratief-bureaucratisch gaat bekijken, dan kunnen bepaalde waardevolle projecten uit de boot vallen. Ik bedoel daarmee niet dat dit zo was. Ik ga in op uw suggestie om dit in detail te bekijken op het departement.

Minister Marleen Vanderpoorten : Wat de samenstelling van de beoordelingscommissie betreft, zijn er een aantal mensen die in beide commissies zitten, met name de secretaris-generaal, de DG's voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs en de inspectie-generaal. Daarnaast zijn er twee externen, één voor elke commissie, met name mevrouw Van Looy en de heer Verhoeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bescher-

ming van kinderen bij het disfunctioneren van leerkrachten omwille van medische problemen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bescherming van kinderen bij het disfunctioneren van leerkrachten omwille van medische problemen.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, via diverse kanalen ontvangen we signalen van een aantal schrijvende situaties waarin vastbenoemde leerkrachten disfunctioneren omwille van medische redenen.

Ik geef u een reëel voorbeeld : een leraar is geopereerd van een hersentumor. Achteraf heeft hij last van geheugenverlies. Hoewel hij niet meer behoorlijk kan functioneren, wil hij toch blijven werken. In ernstige gevallen kan leerlingen psychisch leed worden bezorgd of kunnen ze zelfs psychisch mishandeld worden tengevolge van psychische problemen bij leerkrachten die niet altijd zelf de ernst van hun toestand beseffen. Daarvan zijn verscheidene gevallen bekend.

Men zou kunnen zeggen dat die mensen zo snel mogelijk van de school moeten worden verwijderd omdat ze de leerlingen psychisch leed bezorgen of omdat ze niet meer functioneren in een school. Dit is echter niet altijd eenvoudig. Deze leerkrachten kunnen niet worden opgeroepen voor de pensioencommissie die ze eventueel ter beschikking kan stellen, zolang ze nog over bezoldigde ziektedagen beschikken en hun eigen ongeschiktheid niet kunnen of willen inzien.

Een andere optie is het instellen van een tuchtprocedure. Persoonlijk vind ik het niet gepast een leerkracht die geopereerd is omwille van een hersentumor, via een tuchtrechtelijke procedure uit de school te verwijderen. Bovendien verklaart de Kamer van Beroep zich bij een beroep tegen een tuchtmaatregel onbevoegd als de ten laste gelegde feiten een medische oorsprong hebben.

In het geval van psychisch geweld zou men kunnen opteren voor een stafrechtelijke aanpak, afgezien van de vraag of dit wel opportuun is. In een aantal gevallen kunnen daardoor een aantal andere specifieke gevallen worden gecreëerd zoals een secundaire victimisering van de slachtoffers zelf. Bovendien voorziet het actuele strafwetboek niet in een strafbaarstelling van psychisch geweld, behalve bij

Vanleenhove

stalking. De grote vraag blijft dan : hoe bescherm je kinderen tegen dergelijke mensen die niet langer binnen het onderwijs kunnen functioneren ? Hoe kan een schoolbestuur daartegen optreden ?

Zou het invoeren van een gezondheidsonderzoek dat de medische geschiktheid om les te geven beoordeelt, tijdens de loopbaan en onder strikte voorwaarden, geen oplossing kunnen bieden voor dit probleem ? Ik bedoel daarmee niet dat om de haverklap een medisch onderzoek moet worden georganiseerd om na te gaan of men nog kan functioneren binnen het onderwijs. Als echter het schoolbestuur, het CLB en de pedagogische begeleiding oordelen dat het nuttig zou zijn om een geschiktheidsonderzoek te laten uitvoeren, kan dit dan geen oplossing bieden voor een probleem dat in sommige scholen een serieuze omvang aanneemt ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, het aangehaalde probleem is mij niet onbekend. We krijgen immers regelmatig signalen en zelfs klachten in die richting.

Het gaat hier uiteraard om een delicaat probleem waarbij men in het belang van heel de schoolgemeenschap zeer omzichtig te werk moet gaan. Het is in sommige gevallen ook niet enkel het probleem van de betrokken leerkracht. Het is dan ook in de eerste plaats noodzakelijk het probleem te bespreken of bespreekbaar te maken. Het instellingshoofd, eventueel de inrichtende macht, speelt daarin een belangrijke rol.

De elementen die bij de bespreking van het probleem met het betrokken personeelslid worden aangebracht, kunnen, naargelang het geval, van diverse aard zijn. Ze kunnen betrekking hebben zowel op het belang van de schoolgemeenschap als op het eigenbelang en het eigen imago van het betrokken personeelslid. Bij een dergelijk gesprek moet zeker ook worden gewezen op de plichten van het personeelslid, waarbij het behartigen van het belang van de leerlingen centraal staat. Het is daarbij zeker niet de bedoeling de leerkracht een schuldgevoel aan te praten.

Indien duidelijk blijkt dat een medisch probleem aan de basis ligt, kan tijdens het gesprek uiteraard een bezoek aan de geneesheer van de arbeidsgeneeskundige dienst worden aangeraden. Als de be-

langhebbende hier niet op wenst in te gaan, kan erop gewezen worden – zonder dat het bedreigend moet zijn – dat ongunstige feiten die betrekking hebben op de uitoefening van het ambt, een weerslag kunnen hebben op zijn evaluatie.

Als het betrokken personeelslid geen oor heeft naar de suggesties en raadgevingen tijdens het gesprek, dan moet het instellingshoofd, eventueel de inrichtende macht, zich ernstig beraden over de aard van de feiten. Psychische mishandeling van kinderen mag niet worden getolereerd en evenmin lichtzinnig worden beoordeeld. Gepaste maatregelen, in extreme gevallen zelfs tuchtmaatregelen ten overstaan van de persoon die ze pleegt, zijn dan ook noodzakelijk. Dit zal ook afhangen van de omstandigheden die telkens verschillend zijn. Dit maakt het ook zo moeilijk om dit probleem te behandelen.

Mijnheer Vanleenhove, met het invoeren van een gezondheidsonderzoek tijdens de loopbaan wilt u opnieuw het geschiktheidsonderzoek invoeren dat voordien bij de Administratieve Gezondheidsdienst kon worden aangevraagd.

Het stelsel overnemen zoals het vroeger bestond biedt echter geen oplossing voor het probleem, omdat de Administratieve Gezondheidsdienst enkel een advies uitbracht waarbij niet altijd realistische suggesties werden gedaan. Een nieuw stelsel uitwerken vergt een grondige voorstudie waarbij men rekening moet houden met de belangen van alle betrokken partijen, in eerste instantie de betrokken leerkracht, de leerlingen, de andere personeelsleden, de directie, de ouders en de inrichtende macht.

De ervaring uit het verleden leert ons dat het uitwerken van een oplossing zeker niet evident is.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, eigenlijk hebt u geen antwoord gegeven op dat dringende probleem.

U hebt het onder meer over een gesprek dat moet worden gevoerd. De problemen die ik schets doen zich voor na dat gesprek waarbij men heeft gewezen op de plichten en heeft aangeraden om een geneeskundig onderzoek te ondergaan. Als al die middelen zijn uitgeput, dan is mijn vraag hoe ik als directeur, inrichtende macht of bestuur de kinderen bescherm die mij zijn toevertrouwd. Ik stel vast dat u daar ook geen oplossing voor hebt. Er be-

Vanleenhove

staat in dergelijke gevallen geen optimale manier om iemand uit de school te verwijderen. Bovendien kan men bijvoorbeeld bij een tuchtprocedure slechts 6 maanden teruggaan in de tijd, terwijl de feiten zich vaak al veel langer opstapelen.

Ik wil de minister dan ook vragen om dringend een oplossing te zoeken voor dit probleem. Nu worden schoolbesturen immers gestraft als ze optreden. Als een schoolbestuur, nadat de feiten zijn bewezen, een leerkracht via een tuchtprocedure van de school verwijdt, dan zal dit ongetwijfeld tot gevolg hebben dat een aantal ouders hun kinderen van die school weghalen. Die school wordt bestraft omdat haar financiering terugvalt door een dalend aantal leerlingen. Er zou dus een veiligheid moeten worden ingebouwd opdat schoolbesturen daadwerkelijk kunnen optreden tegen deze mensen zonder er zelf schade door te lijden.

Dit is natuurlijk een secundair probleem. Het eerste probleem is de bescherming van de kinderen. Misschien kan hiervoor een werkgroep worden opgericht. De gevallen die me worden gesignaleerd zijn immers bijzonder schrijnend. De overheid heeft de taak om in de allereerste plaats onze jeugd te beschermen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De tuchtprocedure mag niet worden onderschat, maar ze biedt geen oplossing voor alle problemen. Binnenkort moeten we besprekingen voeren over een aantal bepalingen inzake personeelsbeleid, zoals de evaluatie, de functiebeschrijving, enzovoort. Op dat moment hoop ik meer zicht te hebben op de concrete situatie.

De heer Gilbert Vanleenhove : U hebt het over de functieomschrijving. Dit lijkt me een mogelijkheid om een aantal concrete criteria op te leggen aan de leerkrachten. Toch is dit volgens mij geen oplossing voor dergelijke gevallen. Deze gevallen wijken immers teveel af van het normale model.

Ik vraag dan ook om hier dringend werk van te maken. Misschien kunnen een aantal deskundigen naar een oplossing zoeken. Het moet mogelijk zijn om langs legale weg op te treden als kinderen manifest psychisch worden mishandeld.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan verpleegkundigen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het tekort aan verpleegkundigen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, deze vraag gaat over een tekort aan studenten en de volgende over een teveel aan studenten. Alles samen zal er wel een evenwicht zijn.

Ziekenhuizen kampen al sedert enkele jaren met een tekort aan verpleegkundigen. Het einde is spijtig genoeg nog niet in zicht. Het aantal inschrijvingen voor het beroep van verpleger daalt al twee jaar na elkaar. Alleen de brugmogelijkheden om van A2 naar A1 over te gaan, blijkt in de hogescholen een succes te zijn. Dit verandert echter spijtig genoeg niets aan het tekort.

Het departement verpleegkunde van de Hogeschool Antwerpen heeft de Vlaamse regering gevraagd om een speciale campagne te voeren om het beroep van verpleegkundige te promoten. Mevrouw de minister, bent u reeds ingegaan op deze oproep ? Zo ja, welke initiatieven werden reeds genomen of zult u nemen ?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, ik heb een bijkomende vraag over de brugmogelijkheid. Heel wat scholen herleven hierdoor. Op zich biedt dit echter geen oplossing. Op langere termijn is dit wel een goede maatregel om de kwaliteit op het veld te verhogen.

Men heeft me gesignaleerd dat bepaalde scholen enorm veel studenten aantrekken. Als de studenten zelf de inhoud van de brugprogramma's tussen verschillende scholen vergelijken, zien ze dat er erg grote verschillen zijn. Hoe zal men de kwaliteitsbe-

Van Cleuvenbergen

waking organiseren ? Het gaat toch niet op dat men gedurende een bepaalde tijd terug op de schoolbanken gaat zitten en stage moet lopen om een hoger diploma te krijgen. Het moet toch de bedoeling zijn dat de kwaliteit verbetert.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, dit onderwerp is al dikwijls aan bod gekomen. Tussen het kabinet Onderwijs en het federale kabinet Volksgezondheid zijn er directe contacten geweest over verscheidene onderdelen van deze problematiek. Uit de bemerkingen van mevrouw Van Cleuvenbergen blijkt dat we dit ook zeer goed moeten opvolgen. Zeker wat de kwaliteit betreft zijn we nog niet aan het einde van het verhaal.

Er zijn intussen een hele reeks structurele onderwijsinitiatieven genomen om de opleidingen in de verpleegkunde attractiever en toegankelijker te maken. Ze moeten uiteindelijk een kwalitatief hoogstaande zorgverstrekking garanderen. Zo is er de handhaving van de twee leerwegen, namelijk het hoger en secundair onderwijs. Het secundair onderwijs in de verpleegkunde is georiënteerd naar een specifieke leerlingendoelgroep. De intentie van de voormalige federale minister van Volksgezondheid om aan het secundair onderwijs nog enkel de opleiding in de verzorgende of logistieke hulp toe te vertrouwen en de opleiding verpleegkunde uitsluitend in het hoger onderwijs onder te brengen, heeft heel wat onrust gewekt en de instroom naar de vierdegraads beroepsopleidingen ziekenhuisverpleegkunde en psychiatrische verpleegkunde zeker niet bevorderd. Deze hypotheek is thans gelicht.

In het verlengde hiervan is een actualisering van het leerprogramma in functie van het gewijzigd takenpatroon echter onafwendbaar. Demografische en andere ontwikkelingen brengen met zich mee dat de afgestudeerden uit het secundair onderwijs niet enkel in de ziekenhuissector, maar ook in de rust- en verzorgingsinstellingen, in de thuiszorg en in andere zorgcentra worden tewerkgesteld. Daarnaast is het opsplitsen van de ziekenhuisverpleegkunde en de psychiatrische verpleegkunde niet meer houdbaar, hoewel de psychiatrische opleidingscomponent onverkort noodzakelijk blijft. Eerstdaags zal met de vertegenwoordigers van de beroepssector en van de onderwijsinrichters een overleg worden opgestart over een toekomstgericht nieuw leerprogramma.

Het gewone onderwijscircuit werd vanaf het lopend schooljaar opengesteld voor een groep niet-verpleegkundige werknemers uit de zorgsector, met bijzondere aandacht voor de eventuele toelating via de examencommissie secundair onderwijs. Het betreft hier de uitvoering van een federaal sectoraal akkoord waarbij, over de diverse gemeenschappen en onderwijsniveaus gespreid, een contingent van 600 personen met dienstvrijstelling en weddebehoud een opleiding verpleegkunde mogen aanvatten.

Er wordt een ruime flexibiliteit gehanteerd inzake lesspreiding op dag-, week- en jaarbasis voor verpleegscholen, waardoor professionele of gezinstaken en opleiding makkelijker kunnen worden gecombineerd. Zo werd aan een aantal voltijds secundaire scholen, op hun verzoek, toestemming verleend om een deel van de opleiding tijdens de avonduren te organiseren.

Ten slotte is er de brug tussen het secundair en hoger onderwijs. Het gaat met name om de mogelijkheid om na een driejarige secundaire verpleegopleiding, aangevuld met vijf respectievelijk tien jaar beroepservaring, de graduaatsopleiding aan te vatten op basis van verkorte studieduur.

Mijnheer Huybrechts, de vraag van het departement verpleegkunde van de Hogeschool Antwerpen is mij onbekend. Het hogescholendecreet geeft de hogescholen een ruime autonomie. Dit houdt onder meer in dat de overheid zich niet mengt in de wervingspolitiek van studenten aan de hogescholen. De Vlaamse overheid participeert daarom in de regel niet aan sensibiliseringsacties. Ze volgt evenwel de problematiek van de knelpuntberoepen op en neemt initiatieven binnen het kader van de mogelijkheden waarover ze binnen de huidige reglementaire context beschikt. Ik denk daarbij aan drie initiatieven die relevant zijn voor de verpleegkunde. De Vlaamse regering zal bijvoorbeeld in het voorjaar 2001 een sensibiliseringscampagne organiseren met het oog op een grotere instroom in de opleiding verpleegkunde. Het gaat hierbij om een actie van de Vlaamse regering. Het departement Onderwijs speelt hierbij uiteraard een grote rol, net zoals het departement Welzijn.

Het hogescholendecreet stelt dat vóór 1 mei 2002 een evaluatie moet plaatsvinden van het opleidingsaanbod aan de hogescholen. Deze evaluatie is in volle voorbereiding. De maatschappelijke relevantie vormt een wezenlijk criterium binnen deze evaluatie. De relevantie uit zich niet enkel in de inhoudelijke congruentie van de opleidingen en de maatschappelijke behoeften, maar betreft ook de

Vanderpoorten

convergentie van het aantal afstuderenden en de maatschappelijke vraag. De evaluatie zal daarom ontegensprekelijk indicaties verlenen in verband met het optimaliseren van vraag en aanbod inzake gediplomeerden. Op grond daarvan kan men overwegen in welke mate de inmenging van de overheid opportuun is met het oog op het sensibiliseren van studenten voor de opleiding verpleegkunde. Dit zal pas zijn afgerond in het voorjaar van 2001.

Het kwaliteitsonderzoek is volop bezig, en de problemen zijn ons bekend. Het is de bedoeling dat daar op vrij korte termijn, en in samenspraak met de kabinetten van federaal minister Aelvoet en federaal minister Vandenbroucke, werk van wordt gemaakt.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, de Hogeschool Antwerpen heeft begin september gemeld dat ze de Vlaamse regering zou oproepen om een promotiecampagne te voeren. Blijkbaar moet dit nog gebeuren. Ik hoop natuurlijk wel dat de genomen initiatieven voldoende zijn om het tekort aan verpleegkundigen zo snel mogelijk weg te werken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het succes van de ICT-opleidingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het succes van de ICT-opleidingen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in tegenstelling tot de opleiding verpleegkunde en apotheker, die een dalend aantal studenten aantrekken, zijn de ICT-opleidingen enorm in trek. Dit is zelfs in die mate het geval dat de instellingen de massale toeloop van studenten niet aankunnen.

Bijna alle Eduforacoördinatoren bevestigen dat alle ICT-opleidingen van het Onderwijs voor Sociale Promotie van de VDAB, de centra voor middenstandsopleiding en zelfs voor die van de centra voor basiseducatie voor laaggeschoolden zijn volgeboekt. Overal staan kandidaten op een wachtlijst. Instellingen hebben hun opleidingscapaciteit opgedreven, maar kunnen hoogstens een stijging met 30 percent aan, terwijl de vraag bijna is verdubbeld.

Mevrouw de minister, welke maatregelen zijn er genomen om zoveel mogelijk leerlingen toe te laten tot de ICT-opleidingen en de wachtlijst met kandidaten voor deze studies te beperken, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de vraag naar ICT-opleidingen is inderdaad groot. De hogescholen bieden al geruime tijd de opleiding toegepaste informatica aan. De wijzigingen in het opleidingsaanbod van de hogescholen, die ter gelegenheid van het kinesitherapie-decreet werden aangebracht, betreffen quasi allemaal hetzij expliciete ICT-opleidingen, hetzij aan ICT nauw verwante opleidingen. Op die manier beantwoorden de hogescholen vandaag op een zeer gevarieerde manier aan de opleidingsbehoeften inzake ICT. De opleidingen kennen veel succes, maar van een echte overbevolking van de opleidingen is vooralsnog geen sprake.

De decretaal vóór 1 mei 2002 geplande evaluatie van het opleidingsaanbod zal onder meer aandacht besteden aan de maatschappelijke relevantie van het opleidingsaanbod. Het evenwicht tussen vraag en aanbod vormt daar een wezenlijk onderdeel van.

Ook in het volwassenenonderwijs wordt veel aandacht aan de ICT-problematiek besteed. Enerzijds wordt in heel wat opleidingen ICT geïntegreerd, anderzijds zijn er zowel op het niveau van het secundair volwassenenonderwijs als op het niveau van het hoger volwassenenonderwijs een aantal specifieke ICT-opleidingen. Zo wordt op het secundair niveau door verscheidene centra een modulaire opleiding informaticatoepassingssoftware aangeboden. Er bestaat tevens een brede waaier van korte opleidingen die onder de noemer toepassingssoftware kunnen worden gegroepeerd. Door één van de korte opleidingen of één of meer eenheden van de modulaire opleiding te volgen, kan

Vanderpoorten

de cursist zich snel vertrouwd maken met een bepaalde toepassing.

Als reactie op de schokverklaring van Fabrimetal begin dit jaar, werden alle centra met onderwijsbevoegdheid voor de categorie economisch hoger onderwijs uitgenodigd om een vraag tot programmering van een opleiding informatica in te dienen. Conform de bepalingen van het decreet volwassenenonderwijs werden deze dossiers voor advies aan de Vlaamse Onderwijsraad voorgelegd. De Vlaamse Onderwijsraad heeft slechts over een deel van de aanvragen een positief advies gegeven. Voor de positief geadviseerde aanvragen werd ondertussen aan de betrokken centra toelating verleend om effectief met de opleiding te starten.

U verwijst in uw vraag naar de Edufora-coördinatoren die stellen dat alle ICT-opleidingen volgeboekt zouden zijn. Het is uiteraard moeilijk om deze stelling objectief te bewijzen. Een opleiding kan immers zijn volgeboekt omdat de infrastructuur, de lokalen en/of de hardware ontoereikend zijn, of omdat het centrum met het beschikbare lestijdenpakket niet alle prioriteiten kan invullen. De administratie beschikt momenteel over onvoldoende informatie om de geciteerde bewering al dan niet te bevestigen. Alvorens maatregelen te nemen is aanvullend onderzoek nodig.

In eerste instantie zijn het echter de centra zelf die, met de beschikbare infrastructuur en hun lestijdenpakket, gepast moeten inspelen op de educatieve behoeften van de cursisten binnen hun rekruteringsregio. In de toekomst zullen de centra meer dan vandaag aandacht moeten besteden aan beleidsplanning. Deze planning mag zich niet beperken tot het lopende schooljaar. Om de centra hierbij te ondersteunen zullen de Edufora-coördinatoren de regionale educatieve behoeften detecteren na het opstellen van de educatieve kaart. Van zodra deze opdracht is vervuld, beschikken de centra over voldoende informatie voor hun planning. Bovendien beschikt de overheid over een doeltreffend instrument om met bepaalde stimuli het opleidingsaanbod bij te sturen.

Een aantal organisaties zal zich binnenkort met deze problematiek bezighouden. De zaak zal bijgevolg nog bestudeerd en besproken worden. Ik denk hierbij aan het ICT-forum dat in de maand december zal worden georganiseerd. Eind november zal het project 'computer op school en thuis' lopen. Het zal bestaan uit diverse panelgesprekken en debatten. Er zal onder meer worden gepraat over dit

probleem, maar ook over het beschikbare aanbod, over de vraag, over de kwaliteit van het aanbod en zo meer. In de loop van de komende maanden zullen we bijgevolg nog heel wat informatie kunnen inwinnen over dit onderwerp.

Ik wil nog even benadrukken dat ICT ook een belangrijke paragraaf vormt in de verklaring van de Top van Lissabon. De Vlaamse regering heeft die verklaring onderschreven. Op het ogenblik dat ons land het voorzitterschap van de EU zal waarnemen, zullen de ICT-opleidingen hier al een tijd lopen. We zullen bijgevolg de gelegenheid hebben om onze visie beter te omschrijven en ermee naar buiten te komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over ten dienste stellen van wetenschappelijk academisch onderzoek aan de bevolking door middel van wetenschapswinkels

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over ten dienste stellen van wetenschappelijk academisch onderzoek aan de bevolking door middel van wetenschapswinkels.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag gaat over het wetenschappelijk onderzoek van de universiteiten en het mogelijk belang ervan voor de bevolking. Dit debat staat natuurlijk niet op zich, maar vormt een deel van het debat over de rol van de universiteiten in onze wijzigende samenleving. De Vlaamse regering heeft reeds terecht gesteld dat een ander financieringssysteem voor universiteiten zal worden ontwikkeld, waarbij niet enkel de studentenaantallen van belang zullen zijn, maar waarbij de kwaliteit en de maatschappelijke impact van de universiteiten steeds meer centraal zullen staan. Ook tijdens de openingstoespraken aan de diverse universiteiten bleek dat de universiteiten zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid tegenover de hele maatschappij, en dat ze bereid zijn in dialoog te treden met de bevolking. Daarenboven maken onderzoekers en de bevolking zich niet

Holemans

geheel ten onrechte zorgen over de sturende impact van het bedrijfsleven op het universitair onderzoek.

De universiteiten beschikken over heel veel know-how op het vlak van wetenschappelijke kennis en academisch onderzoek, waardoor het mogelijk is om antwoorden te formuleren op vragen van de burgers. De universiteiten zijn echter zo gestructureerd dat hun onderzoek in de eerste plaats economisch wordt gevaloriseerd. Ze beschikken hiervoor over de zogenaamde interface-diensten, die worden gesubsidieerd door de Vlaamse regering. De taak van die diensten is het valoriseren van het wetenschappelijk onderzoek ten gunste van de ondernemingen. Het is een goed instrument en het bestaan ervan is terecht, maar het is vreemd dat geen gelijkaardig instrument bestaat waardoor het onderzoek ook ten goede komt van de bevolking. De burgers zitten immers met heel wat vragen.

In een aantal buurlanden, maar bijvoorbeeld ook in Canada, beschikt men over een heel goed instrument om de burgers in te lichten. Het wordt de wetenschapswinkel of science shop genoemd. De winkels stellen universitaire kennis ter beschikking van burgers en maatschappelijke verenigingen die zelf niet over de middelen beschikken om een onderzoek te laten verrichten. Uit de ervaringen in Nederland blijkt niet alleen dat burgers er antwoorden krijgen op hun vragen, maar dat de wetenschapswinkels ook zorgen voor de bijsturing van het wetenschappelijk onderzoek van de universiteiten in een richting die aansluit op de wensen van de gemeenschap. Heel belangrijk is ook dat wetenschapswinkels de mogelijkheid bieden aan ingenieurs in opleiding om ervaringen op te doen waardoor ze een betere kijk krijgen op de maatschappelijke behoeften en problemen. De winkels zouden het mogelijk maken om experts op te leiden die in staat zijn te luisteren naar de zorgen van gewone mensen.

Ik herhaal dat reeds interface-diensten bestaan aan de universiteiten die worden gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap opdat een economische valorisatie van het onderzoek mogelijk wordt. Is de minister bereid een dergelijk project, maar dan ter valorisatie van de vragen van de bevolking, te steunen? Zo ja, onder welke vorm en binnen welke termijn denkt de minister dit te kunnen realiseren?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het concept van de wetenschapswinkels ontstond in de jaren zeventig in Nederland. Het doel ervan is tweeledig. Enerzijds tracht men ermee een brug te slaan tussen de wetenschap en de maatschappij door het beschikbaar stellen van wetenschappelijke kennis, anderzijds gaat het over het opleiden van studenten tot het uitvoeren van onderzoek met betrekking tot maatschappelijk relevante problemen.

Intussen zijn er wetenschapswinkels aan universiteiten over de hele wereld. De wetenschapswinkel-methode werd recent onder de aandacht gebracht van de Europese Unie. De Unie financiert binnen het vijfde kaderprogramma een studie over de internationale verspreiding van het Nederlandse model van de wetenschapswinkels. In januari 2001 zal ook de internationale conferentie 'Living Knowledge' plaatsvinden in Brussel en Leuven. Deze conferentie wil de mogelijkheden en de wenselijkheid van een internationaal netwerk voor wetenschapswinkels aftasten.

Er zijn momenteel geen wetenschapswinkels aan de Vlaamse universiteiten. Het oprichten van wetenschapswinkels zou perfect kunnen passen in het takenpakket van de universiteiten : zowel in haar onderwijsstaak, in haar onderzoekstaak als in haar dienstverleningstaak. De universiteiten kunnen voor het financieren van eventuele wetenschapswinkels een beroep doen op de gewone werkingsmiddelen. Bovendien hoeft niet alle onderzoek van de wetenschapswinkels kosteloos te gebeuren : ook in het buitenland wordt het onderzoek vaak mee gefinancierd door de aanvrager, afhankelijk van zijn financiële mogelijkheden.

Het is niet de bedoeling van het departement Onderwijs om in een beperkt en specifiek financieringskanaal voor wetenschapswinkels te voorzien. Dit zou haaks staan op het regeerakkoord en op mijn beleid voor de universiteiten, waarin ik probeer om de kleine financieringskanalen af te bouwen en de financiële middelen samen te brengen in grotere gehelen.

De beslissing tot het al dan niet oprichten van wetenschapswinkels behoort tot de autonomie van de universiteiten. Het staat de universiteiten volledig vrij om een eigen invulling aan dit aspect van hun takenpakket te geven. Indien de commissie van oordeel is dat het nuttig kan zijn, ben ik bereid advies te vragen aan de VLIR over dit onderwerp en te laten onderzoeken in welke mate de wetenschapswinkels kunnen worden ingepast in het in

Vanderpoorten

voorbereiding zijnde decreet op de herziening van de financiering van de universiteiten.

Er is trouwens een zeker parallellisme tussen de bestaande financiering van de universitaire interface-diensten die vooral instaan voor de economische valorisatie van de onderzoeksresultaten, en de wetenschapswinkels die eerder aan een maatschappelijke nood beantwoorden. Zoals aangekondigd, zal ook de financiering van de interface-diensten aan een evaluatie worden onderworpen met het oog op een bijsturing.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mevrouw de minister, ik ga uiteraard in op uw voorstel om advies te vragen aan de VLIR, temeer omdat u hebt vermeld dat er op Europees niveau belangstelling bestaat voor het project, dat de EU onderzoek terzake verricht en dat een conferentie aan dit thema zal worden besteed.

Ik blijf echter nog met een vraag zitten. U stelde dat de interface-diensten zullen worden onderzocht. Voor zover mij bekend, vormt dit onderzoek de uitvoering van een punt uit het innovatiedecreet. Ik meende dat de diensten via een afzonderlijk financieringskanaal zouden blijven functioneren. Ik heb echter begrepen dat het uw bedoeling is om de diensten in de toekomst te financieren via de algemene middelen van de universiteiten. Als dit klopt, dan kan ik me scharen achter het regeringsbeleid terzake.

Dit aspect zal trouwens een belangrijk discussiepunt vormen tijdens het debat over de criteria voor de financiering van de universiteiten. De maatschappelijke dienstverlening waarvan wetenschapswinkels een onderdeel kunnen vormen, moet volgens mij duidelijk worden verankerd in die criteria. Ik weet niet of het een goed idee is om de eventuele oprichting van de wetenschapswinkels over te laten aan de autonomie van de universiteiten. Het is immers een realiteit dat dergelijke winkels in heel wat landen bestaan, maar niet in Vlaanderen. Ik vind dit een duidelijk tekort. Wij dragen verantwoordelijkheid terzake. Dit probleem moet zeker worden voorgelegd aan de VLIR.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal het probleem voorleggen aan de VLIR, zodat het advies

kan worden gebruikt tijdens de bespreking van het decreet over de financiering van de universiteiten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Ramon tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, lessen in bewegingsopvoeding, die worden gegeven door een bijzondere leermeester als invulling van de daling van het aantal lesuren dat de kleuteronderwijzers voor de klas staan, hebben nogal wat vragen en discussies tot gevolg. Met name mensen die zich met opleiding van kleuterleiders of regenten bezighouden, stellen zich vragen. Ook de kleuteronderwijzers zelf discussiëren over dit punt.

De betrokkenen vragen zich met name af waarom precies de bewegingsopvoeding werd gekozen als invulling van de twee lesuren die de kleuterleiding vrijstellen van lesgeven. Men vraagt zich ook af wat het nut is van de invoering van een apart vak bewegingsopvoeding. Dit staat immers wat haaks op de specifieke geïntegreerde aanpak van het kleuteronderwijs.

Wie is het meest geschikt om die lessen te geven ? Waarom koos men voor de invulling van die twee uur precies voor bewegingsopvoeding ? Wie vult het best de taak van bijzondere leermeester in en wie is het best opgeleid voor bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs : een kleuteronderwijzer of een regent lichamelijke opvoeding ? Hoe vangt men het gebrek aan bewegingsaccomodatie – een belangrijke oorzaak van het bewegingstekort in het onderwijs – op ?

Er werd in het vooruitzicht gesteld dat een werkgroep de effectieve invoering van de maatregel, die op 1 september 2001 ingaat, zou uitwerken. Graag had ik de minister in dit verband een aantal concrete vragen willen stellen.

Ramon

Hoe is men tot vervanging door twee uur bewegingsopvoeding gekomen en wie was vragende partij ? Wie maakt deel uit van die werkgroep ? Zijn daarbij ook mensen van het terrein – lectoren, kleuteronderwijzers, enzovoort – betrokken ? Hoe ver staat het met de werking van die werkgroep ? Wat zijn de doelstellingen en procedures en hoe zit het met de timing ?

Op het terrein zelf heerst er onduidelijkheid en worden die twee uur nu al bijvoorbeeld als sport ingevuld. Hoe kan dit worden bijgestuurd, zodat het kindbeeld van waaruit het kleuteronderwijs vertrekt en de geïntegreerde visie waarmee het vorm wordt gegeven, niet wordt geschaad ?

Het statuut van de bijzonder leermeester bestaat eigenlijk niet. Wat wordt de precieze invulling van die term ? Worden de competenties van de kleuteronderwijzer inzake bewegingsopvoeding binnen het kleuteronderwijs in vraag gesteld ? Zo ja, op basis van welke argumenten ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, in uitvoering van CAO V wordt inderdaad per 1 september 2001 voorzien in een terugbrenging van het lessenpakket van een kleuteronderwijzer van 28 naar 26 uur, waarbij de twee vrijgekomen uren moeten dienen voor bewegingsopvoeding.

Vanuit de sector wordt duidelijk aangegeven dat de kleuteronderwijzer of -onderwijzeres de meest aangewezen en meest competente persoon is om die bewegingsopvoeding te geven. Dat zit vandaag trouwens volledig in die opleiding ingebouwd. Uiteindelijk blijven zij in hun klas de eindverantwoordelijken. Niet onbelangrijk in dit verband is dat men in het kleuteronderwijs de visie van de geïntegreerde opvoeding hanteert, iets waarvan de bewegingsopvoeding deel uitmaakt.

Nu wordt hier en daar gezegd dat een regent lichamelijke opvoeding zou worden toegewezen aan het kleuteronderwijs. Het lijkt me echter vreemd dat die kleuters van drie of vier jaar gedurende twee uur per week aparte bewegingsopvoeding – zeg maar sport – zouden krijgen. Die regenten hebben in hun opleiding nauwelijks over bewegingsopvoeding voor kleuters horen spreken. Bovendien hebben zij in hun opleiding geen specifieke psychopedagogische vaardigheden verworven om met die kinderen om te gaan, vaardigheden die de kleuter-

onderwijzers vandaag in hun opleiding wel verwerven.

Graag had ik dus twee vragen toegevoegd aan het vragenlijstje van de heer Ramon. Mevrouw de minister, komen die twee lestijden voor bewegingsopvoeding bovenop het lestijdenpakket of moeten zij uit het nieuwe lestijdenpakket komen ? En wie is het best geplaatst om die bewegingsopvoeding te geven, rekening houdend met die specifieke opvoedingsvisie die binnen het kleuteronderwijs wordt gehanteerd ?

Wenst u daarmee op 1 september 2001 van start te gaan, dan stel ik me ernstige vragen bij de deskundigheid van die bijzondere leermeester. Zou het niet beter zijn te denken aan bijvoorbeeld een voortgezette opleiding voor bewegingsopvoeding voor kleuteronderwijzers ? Dit is echter niet meer haalbaar voor 1 september 2001. Graag had ik dienaangaande van u wat meer duidelijkheid gekregen, niet alleen voor mezelf, maar ook voor de kleuters en voor de studenten die dit jaar zullen afstuderen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik merk dat de bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs gemengde, ja zelfs tegengestelde reacties oproept. Toch zijn de reacties meestal positief.

De tegengestelde reacties komen mijns inziens eerder uit een aantal onduidelijkheden voort. Dit is begrijpelijk, want de maatregel moet nog concreet worden ingevoerd en alle details ervan zijn nog niet helemaal duidelijk. Deze problematiek is enigszins te vergelijken met de vraag naar meer gespecialiseerde leermeesters in het basisonderwijs, iets wat thans in de onderhandelingen met betrekking CAO VI besproken wordt.

In dit dossier zijn twee elementen heel belangrijk en in het licht van deze oplossing aan elkaar koppelaar : enerzijds de gezondheidsproblematiek en de fitheid van de jeugd, anderzijds de overbelasting van de kleuteronderwijzer of -onderwijzeres.

Meerdere onderzoeken hebben de laatste jaren aangetoond dat de fitheid van de jeugd te wensen overlaat. Daarom zijn in het parlement – meer bepaald in de commissie voor Cultuur, Media en Sport – reeds herhaaldelijk stemmen opgegaan om dit probleem aan te pakken. Eén van de voor de hand liggende mogelijkheden bestaat er in de scho-

Vanderpoorten

len terzake een grotere rol te laten spelen, reeds vanaf het kleuteronderwijs waar de basis van bepaalde attitudes ligt.

Om dit te concretiseren werd in CAO V overeengekomen om vanaf 1 september 2001 stapsgewijs twee lestijden bewegingsopvoeding te introduceren in het kleuteronderwijs. Met deze maatregel wordt enerzijds aan de lichamelijke fitheid van de kinderen gewerkt en wordt anderzijds ook gezorgd voor een verminderde werkdruk bij de kleuteronderwijzers. Voor alle duidelijkheid : de bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs mag uiteraard niet worden vergeleken met een les lichamelijke opvoeding in de laatste jaren van het basisonderwijs of in de eerste jaren van het secundair onderwijs. Het is natuurlijk de bedoeling dat een en ander duidelijk wordt afgestemd op de mogelijkheden van die kinderen en dat het volledig aansluit bij hun dagelijkse leefwereld. Dit zal uiteraard een aanpassing vergen van de lerarenopleiding.

Door de organisatie van twee lestijden bewegingsopvoeding zal de wekelijkse hoofdopdracht van de kleuteronderwijzer gefaseerd verminderen van 28 lestijden naar een wekelijkse hoofdopdracht van 26 lestijden. Er is daartoe wel degelijk in bijkomende middelen voorzien.

Ikzelf zal niet bepalen wie de bewegingsopvoeding moet geven. De scholen krijgen autonomie voor de organisatie van de bewegingsopvoeding en zullen daarvoor de keuze kunnen maken tussen een leermeester lichamelijke opvoeding of een kleuteronderwijzer.

Met twee belangrijke zaken moet natuurlijk wel rekening worden gehouden. De leerkracht die deze opdracht op zich neemt, moet én voldoende vertrouwd zijn met bewegingsopvoeding zodat dit zo kwalitatief mogelijk gegeven kan worden, maar moet ook vertrouwd zijn met de leefwereld van kleuters zodat bewegingsopvoeding op maat kan worden gegeven. Wie van de beschikbare kandidaten het best aan dit profiel voldoet, kan het best lokaal worden ingeschat door de scholen zelf.

De bewegingsopvoeding zal ook in het geheel van het educatief proces moeten worden geïntegreerd vermits de vormingsactiviteiten aan kleuters niet zijn opgedeeld in vakken. Tijdens die twee uren zal men dus op een vrij geconcentreerde wijze met die gezondheid en fitheid bezig zijn, maar ook in de rest van de lestijden moet op een geïntegreerde manier aandacht worden besteed aan gezondheid

in het algemeen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan voeding.

Momenteel zijn we inderdaad bezig met de juridisch-technische uitwerking van de afspraak uit CAO V die volgend jaar zal ingaan. Zodra de nodige decreetartikelen en ontwerpen van besluit voorhanden zijn, wordt daarover zoals gewoonlijk onderhandeld met vakbonden en koepels en krijgen alle actoren de kans om hun mening te uiten.

De introductie van bewegingsopvoeding in het kleuteronderwijs zal vanzelfsprekend nauwgezet worden gevolgd door de inspectie die de kwaliteit moet beoordelen. Ook de betrokken directies en leerkrachten in het kleuteronderwijs zelf zullen na één schooljaar worden bevraagd zodat de maatregel geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd kan worden.

Samengevat kan ik dus stellen dat men hierdoor een oplossing wil bieden voor twee zaken tegelijk, namelijk het verbeteren van de gezondheid en de fitheid van de kleuters enerzijds en het verlagen van de werkdruk op de kleuteronderwijzers anderzijds.

Vorige week werd de doorlichting van de lerarenopleiding aangevat. Ik ben er samen met u van overtuigd dat aan die opleiding zal moeten worden gesleuteld. Als de regenten lichamelijke opvoeding in het kleuteronderwijs les willen geven, dan zal daar eventueel via een voortgezette opleiding bijzondere aandacht aan moeten worden besteed. Zijn het daarentegen de kleuteronderwijzers die zelf de gezondheidsopvoeding willen geven, dan zullen ook zij zich daartoe moeten bekwamen. Ook dat kan eventueel via een voortgezette opleiding of via een keuzepakket gebeuren. Dat zal de doorlichting moeten uitwijzen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Bolognaverklaring in het Vlaams Hoger Onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Bolognaverklaring in het Vlaams Hoger Onderwijs.

Voorzitter

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de aanzet van mijn vraag is tweeledig. Ten eerste is ze wetenschappelijk onderbouwd en gesteld vanuit een wetenschappelijke interesse. Ik vraag me namelijk af wat er te gebeuren staat. Ten tweede stel ik mijn vraag vanuit een bepaalde onrust op het veld.

Zowel in het regeerakkoord en de beleidsnota, als in de beleidsbrieven die we binnenkort zullen ontvangen staat dat de Sorbonne- en de Bolognaverklaringen nader moeten worden opgevolgd. Ze zouden al dan niet – en dat is zeer vaag – tot bepaalde implementaties leiden. Dit leidt tot een zekere dualiteit die soms op het veld wordt gevoeld. Ik verwijs naar de studiedag aan de UIA, ingesteld door het Instituut voor Onderwijsrecht, waar alles behalve duidelijke standpunten werden ingenomen over de eventuele implementatie en de gevolgen daarvan.

Ook de adviezen van de VLIR en de Vlhora geven geen duidelijkheid. Dit leidt tot een zekere onrust, om niet te zeggen een zeker onbehagen.

Moeten we de fameuze bijeenkomst van Praag beschouwen als een deadline die al dan niet tot implementaties zal leiden? Deze implementaties zijn eigenlijk het gevolg van wat de Bologna-akkoorden inhouden, met name het Angelsaksisch model. Dit bestaat uit een tweedelige structuur via drie jaar opleiding met een eerste finalisatie, en een tweede superopleiding met het onderscheid tussen de bachelorgraad en de mastersgraad.

Mevrouw de minister, waar staan we enerzijds op het beleidsvlak en anderzijds op het veld? Hoe schat u de tegenstellingen in tussen de adviezen van de VLIR en de Vlhora? Hoe vertaalt u dit in uw beleid? Als we daadwerkelijk de follow-up krijgen van de Bologna-akkoorden via de bijeenkomst van Praag, hoe zal dit dan worden vertaald? Ik heb het dan over de doorstroom- en uitstroomproblematiek en het accrediteringsvraagstuk.

Tot slot een korte bijkomende vraag, puur uit wetenschappelijke nieuwsgierigheid. Tot welke specifieke implementaties zal dit leiden voor bijvoorbeeld de KU Brussel en de Kulak?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, in voortdurend overleg met de 28 andere landen die de Bolognaverklaring hebben ondertekend, zal de Vlaamse regering tijdens de komende jaren de eerste stappen zetten in de richting van de totstandkoming van een open Europese hogeronderwijsruimte. Daarbij vormen de principes van transparantie van kwalificaties, de bevordering van de internationale mobiliteit en de concurrentiekracht van Europa op het mondiale academische forum de voornaamste krijtlijnen.

Een dergelijk ambitieus project, dat enorm veel tijd vergt, kan in Vlaanderen en elders pas gerealiseerd worden na ernstige afweging van de verschillende alternatieve wegen en in nauw overleg met de eerste actoren van de implementatie van de Bolognaverklaring, namelijk de universiteiten en de hogescholen zelf. Het spreekt vanzelf dat de internationale tendensen door de Vlaamse administratie op de voet worden gevolgd en dat Vlaanderen onder meer met dit doel voor ogen actief deelneemt aan de follow-upbijeenkomsten in Europees verband, zowel op ambtelijk niveau als op het niveau van de internationale associaties van hogeronderwijsinstellingen.

In de tweede helft van 2001 neemt België het voorzitterschap van de Europese Unie op. Deze periode sluit onmiddellijk aan op de ministeriële opvolgingsconferentie in Praag die plaatsvindt op 17 en 18 mei 2001. Bovendien heeft Vlaanderen het voorzitterschap van de Europese ministerraad voor Onderwijs. Het spreekt dan ook vanzelf dat de conferentie in Praag als belangrijk referentiepunt fungeert bij het uitstippelen van een tijdpad voor het verdere beleid, waarbij we, althans voor zes maanden, op Europees vlak het voortouw zullen nemen.

U suggereert dat de standpunten van de VLIR en de Vlhora over de manier waarop de principes van de Bolognaverklaring idealiter in Vlaanderen doorgang zouden moeten vinden, ver uit elkaar liggen. Ik wil de volgende nuancering aanbrengen. Ten eerste zijn de voorbereidende besprekingen ter formulering van een advies op de VLIR zeer recent opgestart. Het VLIR-advies zal waarschijnlijk pas in de loop van januari 2001 worden voorgesteld. Ten tweede is de invoering van een undergraduate/graduatestructuur een erg ingrijpende maatregel voor de Vlaamse opleidingen van twee cycli, zowel voor de academische als die van academisch niveau. We wisten dit al op het moment dat de Bologna- en Sorbonne-akkoorden ondertekend werden, maar naarmate de tijd vordert, wordt steeds duidelijker dat het om een kolossale opdracht gaat.

Vanderpoorten

Mijnheer Vandenbroeke, de thema's die u opnoemt zoals de doorstroom-uitstroom en de actualisering van de kwaliteitszorgmechanismen zijn ontegensprekelijk zeer relevant voor elk hogeronderwijsbeleid, zelfs los van de Bolognaverklaring. Wat deze verklaring zelf aangaat, blijft het vrijwaren en het versterken van de concurrentiekracht van de Europese hogeronderwijsinstellingen in een context van globalisering als hoofddoelstelling primeren.

We stellen hierbij een paradox vast. Enerzijds leggen landen die reeds langere tijd een uniform bachelor/mastersysteem hanteren vaak, als het ware symptomatisch, een grote tolerantie aan de dag voor aanzienlijke kwaliteitsverschillen tussen de instellingen en de programma's onderling. Anderzijds bestaat er in continentaal Europa ondanks de verscheidenheid van structuren, een vrij grote consensus over het concept 'kwaliteitsvol hoger onderwijs'. Deze vaststelling kan als waarschuwing gelden om zich niet te laten verleiden om concessies te doen inzake kwaliteit of om een beroep te doen op al te eenvoudige oplossingen zoals het blind vertalen van de bestaande diplomabenamingen in Angelsaksisch geïnspireerde termen.

Om een prominente rol te blijven spelen in de kennismaatschappij van de 21ste eeuw, zullen de Europese landen er bij hun toekomstige hervormingen steeds op bedacht moeten blijven om onder geen beding hun voornaamste troef uit handen te geven, namelijk de Europese traditie van brede toegang tot een gevarieerd aanbod van kwaliteitsvol hoger onderwijs. Een ondoordachte en slecht voorbereide maatregel kan zware gevolgen hebben voor de kwaliteit van ons tertiair onderwijs. Bovendien moet elke Vlaamse maatregel aansluiten op de algemene ontwikkeling in Europa.

Ik heb recent een aantal signalen gekregen over kritische geluiden vanuit de Europese rectorenconferentie inzake de implementatie van de Bologna-verklaring. De administratie en mijn medewerkers leggen op dit ogenblik contacten om op basis van volledige en rechtstreekse informatie van de actoren zelf, die in een aantal landen bezig zijn met de voorbereiding van de conferentie in Praag en de implementatie van de Bolognaverklaring, een correct en volledig beeld te krijgen van de stand van zaken en van de genomen beleidsopties. Ik wil namelijk weten in hoeverre in andere landen daadwerkelijke structuurhervormingen worden doorge-

voerd of gepland, en op welke wijze landen met een binair of een tertiair hogeronderwijssysteem de Bolognaverklaring zullen implementeren. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat sommige Europese landen opteren voor eerder cosmetische oplossingen, terwijl aan de inhoud niets zou veranderen. Hiermee worden de echte uitdagingen inzake het tertiair onderwijs voor een eengemaakt Europa, dat ook de vroegere landen van Centraal-Europa omvat, natuurlijk niet adequaat beantwoord.

Onder meer op basis van deze grondige analyse en van persoonlijke contacten met Vlaamse en Europese actoren zal ik voor de conferentie in Praag een standpunt formuleren en eventueel een aantal voorstellen doen.

Ook in andere omstandigheden is het belangrijk voor België en voor Vlaanderen om tijdig een duidelijk standpunt in te nemen, maar het is des te belangrijker omdat België de tweede helft van volgend jaar de kar zal moeten trekken. Daartoe moeten we beschikken over alle gegevens die in Europa bestaan. Ik neem elke gelegenheid te baat om me daarover te informeren. Zo zijn er ter gelegenheid van de Europese Ministerraad over onderwijs contacten met de collega's van de Europese lidstaten. Het spreekt voor zich dat op die gelegenheden ook over de opvolging van de Bologna-akkoorden wordt gesproken.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik dank de minister voor haar antwoord en voor haar bezorgdheid over dit thema.

Tot slot wil ik nog een paar bijkomende vragen stellen. Is het juist dat de meeste buurlanden bereid zijn zich aan te passen aan het Angelsaksisch model ?

We zullen inderdaad in het najaar van volgend jaar het voorzitterschap waarnemen van de Europese Unie. Kent u het standpunt terzake van onze zuiderburen, met name de Franstalige hogescholen en universiteiten ? Als we inderdaad in die richting evolueren, impliceert dit dan de evaluatie van bepaalde diploma's zoals sociale wetenschappen, cultuurwetenschappen en antropologie ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Vanuit de rectorenconferentie heeft men me gesignaleerd dat er blijkbaar een verschil van mening groeit tussen de grote landen – Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië – en de kleine landen. De precieze details ken ik niet. Ik wil me daarom daarover terdege informeren. Oorspronkelijk was men zeer enthousiast. Men ging er nogal gemakkelijk van uit dat dit voor iedereen hetzelfde zou betekenen. Blijkbaar is dit niet zo evident. Men is dringend toe aan een definiëring van wat men heeft ondertekend.

We zullen contacten leggen met de Waalse collega's. Over dit onderwerp is dat nog niet gebeurd omdat we de afgelopen weken en maanden bezig waren met de voorbereiding van onder andere de Europese top van morgen, met de komende gewone ministerraden van februari en met de voorbereiding van het voorzitterschap tijdens de tweede helft van volgend jaar. Het spreekt voor zich dat ook dit onderwerp aan bod moet komen en dat er intense contacten nodig zijn.

Telkens als er standpunten op internationaal niveau worden ingenomen, zijn er contacten met de zuiderburen. Dit maakt de zaken voor ons nog extra complex. Vooraleer van gedachten te wisselen met de andere Europese landen, moeten we intens praten met de andere gemeenschap. Dit maakt alles vrij arbeids- en tijdsintensief.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams Minister van Onderwijs en Vorming, over de vervoersonkosten van leerkrachten voor het schooljaar 1998-1999

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams Minister van Onderwijs en Vorming, over de vervoersonkosten van leerkrachten voor het schooljaar 1998-1999.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mijn vraag handelt over de niet-betaalde vervoersonkosten aan leerkrachten. Dit zou gebeurd zijn door een vergetelheid of een foutieve administratieve handeling.

Mevrouw de minister, op een schriftelijke vraag van 29 juni antwoordde u dat men contact had opgenomen met de betrokken ambtenaar van het Rekenhof. Kunt u me zeggen wat de stand van zaken is ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in de loop van oktober is er een gesprek geweest tussen het Rekenhof en de administratie Basisonderwijs inzake de terugbetaling van de vervoersonkosten.

Mijnheer Vandenbossche, zoals u aangeeft, weigert het Rekenhof de terugbetaling van een aantal vervoerkosten met betrekking tot het schooljaar 1998-99 omwille van vormfouten die de scholen hadden gemaakt. Die vormfouten betroffen onder meer de datering en de laattijdigheid van de aanvraag. In het gesprek gaf het Rekenhof aan dat de vervoerkosten met betrekking tot het voorbije schooljaar op dezelfde strikte wijze zal verlopen. De administratie heeft op basis van deze verklaring de scholen schriftelijk attent gemaakt op de procedure en de vormvereisten waaraan de terugbetalingsaanvraag moet voldoen.

Vanaf volgend schooljaar zal een nieuwe, uitgebreidere en efficiëntere regeling inzake vervoerskosten gelden. Het programmadecreet bij de begroting voor 2001 voorziet daartoe reeds in een aparte basisallocatie. Het lijkt me dan ook gerechtvaardigd om de aanvragen van 1998-99 soepel te behandelen, om daarna met een schone lei te kunnen beginnen. In het zgn. Mozaïekdecreet dat weldra aan de Vlaamse regering zal worden voorgelegd, is dan ook een bepaling opgenomen die deze aanvragen regulariseert, voor zover ze niet zijn aangetast door fraude of bedrog.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Aers tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitspraak van de heer Karel De Gucht dat de leerkrachten met de afschaffing van het kijk- en luistergeld ook een loonsverhoging krijgen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Aers tot mevrouw Vanderpoorten,

Voorzitter

Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitspraak van de heer De Gucht dat de leerkrachten met de afschaffing van het kijk- en luistergeld ook een loonsverhoging krijgen.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, u had het daarstraks over gestrengheid. Ik was verbaasd over uw gestrengheid bij het selecteren van de vragen die aan bod komen. Een lid van de vergadering stelt aan een ander lid van de vergadering een vraag en vraagt de mening daarover aan de al dan niet bevoegde minister. Op die manier kunnen we op elk persbericht, ook van de voorzitter van deze commissie, reageren en interpellaties of vragen om uitleg indienen. Dat is toch niet de bedoeling.

De voorzitter : Ik was van oordeel dat men het standpunt van de minister kan vragen over uitspraken van leden van het Vlaams Parlement. Het gaat bovendien om zaken die niet onbelangrijk zijn qua beleidsbepaling. Ik heb de vraag daarom ontvankelijk verklaard.

De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor uw soepelheid.

Mevrouw de minister, u hebt reeds tal van initiatieven genomen die de rechten van ouders en leerlingen moeten bevorderen. Het zal u niet onbekend zijn dat de leerkrachten zelf zich steeds minder gewaardeerd voelen. Ze zijn niet alleen eisende partij voor een beter werkcomfort, maar willen ook de maatschappelijke waardering bevestigd zien via een loonaanpassing. De heer De Gucht stelt dat de leerkrachten met de afschaffing van het kijk- en luistergeld ook een loonsverhoging krijgen omdat ze toch ook een tv hebben.

De verontwaardiging en de ontmoediging bij de leerkrachten is zeer groot. Mijn collega's en ik hebben een aantal telefoontjes gekregen van leerkrachten die na deze uitspraak de moed hadden verloren. In het onderwijs staan betekent voor veel mensen nog een roeping. Dit is vooral in het basis-onderwijs het geval. Men vindt daar nog veel idealisme. In Vlaanderen zijn er nog directeurs die tijdens de vakantie hun school zelf schilderen. Ze engageren zich ook voor de mosselvestijnen, en in die zaken kruipt heel wat tijd. Als ze voor hun vorming ergens naartoe moeten, dan betalen ze zelf de

brandstof. Het is dan ook begrijpelijk dat die mensen na een ondoordachte uitspraak van de heer De Gucht misnoegd zijn.

Mevrouw de minister, men praat over de herwaardering van het lerarenambt. Kunt u in het licht daarvan akkoord gaan met deze uitspraak ? Vindt u nu dat alle CAO-onderhandelingen in alle sectoren meteen zijn opgelost, aangezien niet alleen de leerkrachten bij de afschaffing van het kijk- en luistergeld voordeel zullen hebben ? Of durft men zo een uitspraak enkel te doen tegenover brave onderwijzers en niet tegen vrachtwagenchauffeurs ? Bent u van plan aan de leerkrachten mee te delen dat u de beledigende uitspraak van de heer De Gucht afkeurt ? Zult u hem verzoeken excuses aan te bieden aan de leerkrachten ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in CAO V staat duidelijk wat mijn houding en die van de Vlaamse regering is. De tekst is goedgekeurd door de Vlaamse regering en mee ondertekend door minister Sauwens en minister-president Dewael.

Twee punten daarin handelen over de waardering van de leerkrachten. Bij punt III 5.9 staat : 'Bij de bespreking van de CAO VI voor 2001-2002 zal het accent liggen op de vermindering van de taakbelasting, het comfort, de kwaliteit en de herwaardering van het lerarenberoep. Hierbij zal vooral aandacht gaan naar de bestemming van vrijgekomen uren door de opheffing van de beperking van de aanwending van de reglementaire lestijden-lesuren in alle onderwijsniveaus en -soorten'. Deze onderhandelingen zijn zeer ver gevorderd. De leerkrachten zullen tevreden zijn over de resultaten.

In punt III 3.1 staat : 'Het debat over een loonsverhoging, ongeacht de aard ervan, zal voor het onderwijs aangevat worden in september 2000. Dit debat wordt gefinaliseerd in 2001 als er politieke duidelijkheid bestaat over de middelen die Vlaanderen, in het kader van de nagestreefde herziening van de financieringswet, in de toekomst bijkomend ter beschikking kan stellen voor zijn onderwijs'.

In CAO V is dus duidelijk opgenomen dat de kern van CAO VI moet handelen over twee punten, namelijk enerzijds het comfort van de leerkracht op zich, de manier waarop hij met een klas kan omgaan en dergelijke meer, en anderzijds de loonproblematiek in de brede zin.

Vanderpoorten

Mijnheer Aers, dit toont duidelijk aan wat het standpunt is van de Vlaamse regering over de herwaardering van het lerarenberoep. Via de media hebt u zonder twijfel vernomen dat de onderhandelingen maandag jongstleden werden opgeschort. Men was vrij ver gevorderd voor het eerste deel.

In het tweede deel was er een financieel probleem. Door de akkoorden over de financieringswet komen de besprekingen in een stroomversnelling. Men wacht nu op een duidelijk standpunt van de Vlaamse regering omtrent een mogelijke loonsverhoging in het kader van deze CAO. Het gaat hierbij niet om de loonsverhoging op zich, maar wel om het prijskaartje dat daaraan hangt. Ik breng dit punt aanstaande vrijdag ter discussie bij de Vlaamse regering. Nadien ontmoet ik opnieuw de vakbonden.

Op uitspraken van mijn collega's wens ik niet dieper in te gaan. Opmerkingen daarover kunt u beter rechtstreeks maken aan de betrokkenen.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat het voor u moeilijk is om in die omstandigheden uw collega en partijvoorzitter af te vallen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.12 uur.*
